

KOMISJA NADZORU BANKOWEGO 1998 - 2003

Spis treści

Wprowadzenie

1. Podstawy prawne i cel działania Komisji Nadzoru Bankowego.....	4
1.1. Skład Komisji Nadzoru Bankowego.....	4
1.2. Komisja Nadzoru Bankowego a nadzór zintegrowany nad systemem finansowym	5
1.3. Współpraca międzynarodowa.....	6
1.4. Ocena zewnętrzna nadzoru bankowego.....	7
2. Komisja Nadzoru Bankowego a rozwój i stabilność sektora bankowego	9
2.1. Rozwój sektora bankowego	9
2.2. Konsolidacja polskiego sektora bankowego	10
2.3. Efektywność działania banków.....	11
2.4. Wzmocnienie bazy kapitałowej banków	13
2.5. Należności zagrożone i rezerwy celowe	14
3. Działalność nadzorcza Komisji Nadzoru Bankowego.....	15
3.1. Postępowania naprawcze w bankach	15
3.2. Efekty postępowań naprawczych.....	16
3.3. Nadzór inspekcyjny	18
3.4. Nadzór analityczny	19
3.5. Przejrzystość działań nadzorczych	22
4. Działalność licencyjna Komisji Nadzoru Bankowego.....	22
4.1. Udzielone licencje i nowi inwestorzy	22
4.2. Dywersyfikacja geograficzna inwestorów zagranicznych.....	24
4.3. Komisja Nadzoru Bankowego a zobowiązania inwestorów.....	24
5. Udział Komisji Nadzoru Bankowego w kształtowaniu otoczenia regulacyjnego banków	25
5.1. Prawo wspólnotowe	25
5.2. Standardy Komitetu Bazylejskiego ds. Nadzoru Bankowego	26
5.3. Zasady rachunkowości.....	26
5.4. Nowe wyzwania.....	27

Załącznik 1

Załącznik 2

Wprowadzenie

Opracowanie jest syntetycznym podsumowaniem sześcioletniego okresu działania Komisji Nadzoru Bankowego, kolegialnego organu sprawującego funkcje nadzoru nad bezpieczeństwem sektora bankowego, a tym samym decydującego o stabilności całego rynku finansowego w Polsce. Działalność Komisji, ściśle skoordynowana z pracami instytucji powołanych do nadzoru nad innymi segmentami tego rynku, ma również wymiar międzynarodowy. Wkład Komisji w rozwój sektora i wypracowane standardy nadzorcze spotykają się z powszechnym uznaniem. Zagadnieniom tym poświęcono rozdział pierwszy.

Trudno przecenić rolę Komisji w przewyżczeniu zagrożeń dla rozwoju i bezpieczeństwa zarówno poszczególnych banków, jak i sektora bankowego jako całości. Charakteryzuje się on obecnie stabilnością, o której świadczy m.in. poziom funduszy własnych oraz jego struktura własnościowa – w tym udział inwestorów zagranicznych, dużych renomowanych instytucji finansowych. Rozwój i obecny kształt sektora przedstawiono w części drugiej.

Kolejne rozdziały ilustrują, w jaki sposób Komisja realizowała swą misję i jaki był jej wpływ na funkcjonowanie sektora. Efekty jej działań w stosunku do banków w trudnej sytuacji są chyba najbardziej wymierne. Wyraza je m.in. wartość depozytów w bankach, których upadłości zapobiegły zainicjowane i kontrolowane przez nadzór procesy naprawcze. Dzięki nim wyeliminowano ryzyko utraty zaufania do instytucji bankowych i destabilizacji sektora. Nie mniejsze znaczenie ma również nadzór analityczny realizowany w trakcie inspekcji. Dostarczają one na bieżąco informacji o sytuacji ekonomiczno-finansowej i skali ryzyka podejmowanego przez banki, a dzięki temu umożliwiają wczesne wykrywanie różnego rodzaju zagrożeń i zapobieganie im.

Całościowy efektywny nadzór nad systemem bankowym zapewnia Komisji połączenie funkcji ostrożnościowego nadzoru analitycznego i inspekcyjnego z funkcjami licencyjnymi i regulacyjnymi. Sprawując ustawowo funkcję licencyjną Komisja Nadzoru Bankowego zapewniła obecność w sektorze akcjonariuszy dających rękojmię dobrego zarządzania bankami, a równocześnie zagwarantowała stabilność sektora poprzez politykę dywersyfikacji geograficznej kapitału zagranicznego. Komisja oddziaływała na poziom bezpieczeństwa banków także za pomocą kształtowania ich otoczenia prawnego. Dzięki jej wysiłkom osiągnięta została pełna zgodność polskich regulacji ostrożnościowych i prawa bankowego z unormowaniami Unii Europejskiej i Komitetu Bazylejskiego ds. Nadzoru Bankowego.

1. Podstawy prawne i cel działania Komisji Nadzoru Bankowego

Obowiązujące od początku 1998 r. nowe prawo bankowe oraz ustawa o Narodowym Banku Polskim powierzyły nadzór nad bankami w Polsce ciału kolegialnemu: Komisji Nadzoru Bankowego. Zgodnie z tymi aktami prawnymi podstawowym celem nadzoru bankowego jest zapewnienie bezpieczeństwa środków pieniężnych gromadzonych na rachunkach bankowych, a więc ochrona deponentów.

1.1. Skład Komisji Nadzoru Bankowego

Komisja Nadzoru Bankowego jest niezależna i nie jest organem Narodowego Banku Polskiego, choć jest z nim powiązana przez osobę Przewodniczącego i organ wykonawczy - Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego, wydzieloną jednostkę organizacyjną NBP.

Przewodniczącym Komisji jest z mocy prawa Prezes NBP (obecnie prof. Leszek Balcerowicz). W jej skład wchodzi ponadto:

- zastępca Przewodniczącego Komisji - Minister Finansów lub delegowany przez niego sekretarz lub podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów (obecnie pan Igor Chalupec),
- przedstawiciel Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (obecnie prof. Ryszard Ławniczak, doradca Prezydenta ds. ekonomicznych),
- Prezes Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (obecnie pani Ewa Kawecka-Włodarczak),
- Przewodniczący Komisji Papierów Wartościowych i Giełd lub jego zastępca (obecnie pan Jacek Socha),
- przedstawiciel Ministra Finansów (obecnie pan Bartosz Drabikowski),
- Generalny Inspektor Nadzoru Bankowego (obecnie pan Wojciech Kwaśniak).

W sprawach dotyczących regulacji nadzoru bankowego w posiedzeniach Komisji uczestniczy z głosem doradczym przedstawiciel Związku Banków Polskich (obecnie pan Krzysztof Pietraszkiewicz, Prezes ZBP).

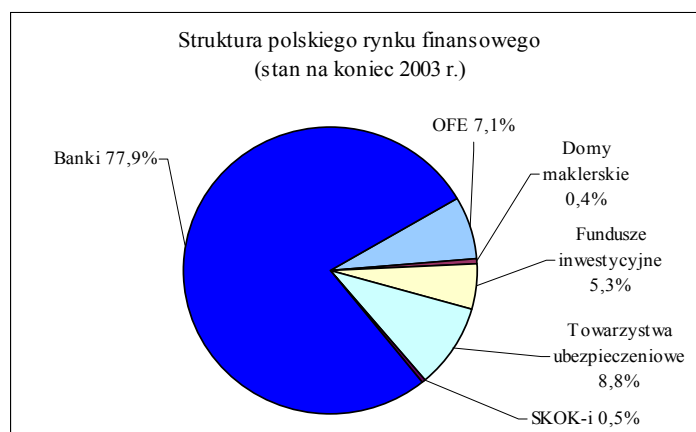
Powierzenie nadzoru nad bankami organowi kolegialnemu było wzorowane na modelu francuskim. W Polsce jednak KNB jest odpowiedzialna za całość nadzoru, podczas gdy we Francji, Commission bancaire sprawuje bezpośredni nadzór nad instytucjami kredytowymi

i firmami inwestycyjnymi, a oprócz niej działają jeszcze dwa Komitety, z których jeden (Comité des établissements de crédit et des entreprises d'investissement) pełni funkcję licencyjną, a drugi (Comité de la réglementation bancaire et financière) regulacyjną. Przewodniczącym Komisji, podobnie jak w Polsce, jest Gubernator banku centralnego, a jej decyzje i zadania realizuje Sekretariat Generalny, stanowiący integralną część Banku Francji.

Podobny model nadzoru pod względem kolegialności podejmowania decyzji i usytuowania wobec banku centralnego wprowadzono w Irlandii od maja 2003 r. Irish Financial Services Regulatory Authority jest niezależny od Banku Irlandii, chociaż ściśle z nim powiązany, ponieważ organ wykonawczy IFSRA wchodzi w jego skład.

1.2. Komisja Nadzoru Bankowego a nadzór zintegrowany nad systemem finansowym

Komisja Nadzoru Bankowego, nadzorująca największą część (blisko 80% aktywów) sektora finansowego w Polsce, ściśle współpracuje z kolegialnymi organami nadzoru nad pozostałymi segmentami rynku finansowego.

Źródło: dane instytucji nadzorujących poszczególne segmenty rynku

Prawne i instytucjonalne rozwiązania umożliwiają całościowe nadzorowanie rynku finansowego w Polsce, zapewniając realizację celów nadzoru skonsolidowanego. Wśród nich warto wskazać na:

- wzajemne uczestnictwo wybranych członków organów nadzorujących jeden segment sektora finansowego w organach nadzoru nad innym segmentem¹.
- wymiana informacji na podstawie podpisanych porozumień,
- współpraca operacyjna i koordynacja działań.

Takie podejście - sprawdzone w praktyce ostatnich lat - sprawia, że **organa wykonawcze nadzorów funkcjonują oddzielnie, stosownie do specyfiki nadzorowanego segmentu rynku, ale jednocześnie w sposób skoordynowany (zasada integracji)**, bez konieczności tworzenia instytucji jednego super-nadzorcy.

1.3. Współpraca międzynarodowa

Ze względu na istotny udział w sektorze bankowym inwestorów zagranicznych, polski nadzór aktywnie uczestniczy w wymianie informacji z nadzorcami macierzystymi banków dominujących wobec polskich banków. W ramach istniejących przepisów prawnych udziela kluczowych informacji nadzorczych, umożliwiającą sprawowanie nadzoru skonsolidowanego przez nadzorców zagranicznych nad międzynarodowymi grupami bankowymi, do których należą także banki działające w Polsce. Ta współpraca polskiego nadzoru bankowego, mająca praktyczny i realny wymiar, **jest wysoko oceniana przez partnerów zagranicznych pełniących rolę nadzorców macierzystych** wobec podmiotów zależnych od nadzorowanych przez nich banków zagranicznych. Jest on uważany za **wiodący w regionie Europy Środkowej i Wschodniej** zarówno pod względem doświadczenia, jak i jakości wprowadzonych standardów regulacyjnych, analitycznych i inspekcyjnych.

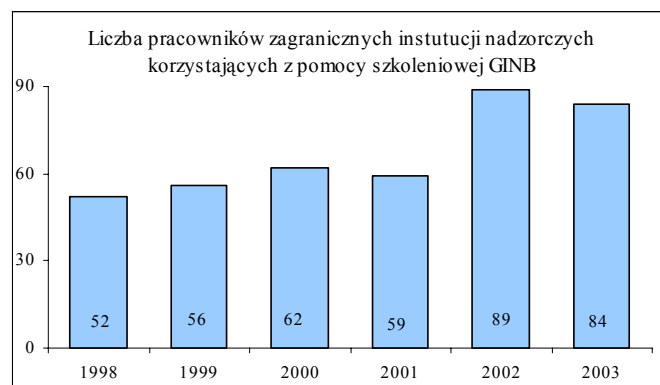
Następstwem zainteresowania polskimi doświadczeniami w zakresie budowania sprawnej instytucji nadzoru bankowego są regularne wizyty studialne nadzorców bankowych z innych krajów. Ustanowiona przez NBP, w odpowiedzi na zapotrzebowanie nadzorców z naszego regionu Inicjatywa Szkoleniowa dla Nadzoru Bankowego² organizuje od 2001 r. **regularne szkolenia w zakresie metod nowoczesnego nadzoru dla analityków i inspektorów nadzoru z innych krajów**. Praktycznie zorientowane szkolenia TIBS cieszą się dużą popularnością w regionie. Dotychczas uczestniczyło w nich prawie **150 nadzorców z 21 krajów**. Można je uznać za realny wkład polskiego nadzoru bankowego w umacnianie stabilności systemu finansowego w Europie Środkowej i Wschodniej poprzez podnoszenie kwalifikacji nadzorców bankowych.

W latach 1998 – 2003 z doświadczeń polskiego nadzoru bankowego korzystały takie kraje, jak: Albania, Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Bośnia i Hercegowina, Bułgaria, Chiny,

¹ Przykładowo Przewodniczący KPWiG jest członkiem trzech komisji, zaś Generalny Inspektor Nadzoru Bankowego wchodzi w skład Rady Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Komisji Papierów Wartościowych i Giełd oraz - z głosem doradczym - Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.

² Training Initiative for Ranking Supervision (TIBS)

Chorwacja, Czechy, Estonia, Gruzja, Indie, Kazachstan, Kirgizja, Litwa, Łotwa, Macedonia, Mołdawia, Rumunia, Rosja, Serbia i Czarnogóra, Słowacja, Słowenia, Ukraina, Węgry, Wietnam.

Źródło: dane GINB

Na szczególną uwagę w tym względzie zasługuje strategiczna współpraca z Chińską Republiką Ludową oraz pomoc dla Narodowego Banku Ukrainy. Na jego prośbę w 1998 r. Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego uczestniczył w kompleksowych inspekcjach międzynarodowych w siedmiu największych bankach ukraińskich oraz świadczył stałą pomoc szkoleniową dla pracowników ukraińskiego nadzoru bankowego. Z kolei w ramach kontaktów z Bankiem Centralnym Chin oraz Chińską Komisją Nadzoru Bankowego polscy nadzorcy przygotowali szereg seminariów dla wysokich rangą przedstawicieli obu instytucji. Polskie doświadczenia związane z restrukturyzacją sektora oraz z rozwiązywaniem trudnych sytuacji w bankach wzbudziły duże uznanie wśród przedstawicieli chińskich władz nadzorczych i są wykorzystywane przy restrukturyzacji „złych długów” w chińskim sektorze bankowym.

Aktywne upowszechnianie w regionie sprawdzonych standardów nadzorczych oraz bankowych, liczne wizyty innych nadzorców, **udział Polski w grupach roboczych w Unii Europejskiej, a ostatnio także w Core Principles Liaison Group – prestiżowej grupie dyrektorów nadzoru przy Komitecie Bazylejskim** (skupiającej szefów największych instytucji nadzoru z każdego regionu świata), są jednymi z wielu przykładów zagranicznej aktywności polskiego nadzoru, budującej wizerunek kraju na arenie międzynarodowej.

1.4. Ocena zewnętrzna nadzoru bankowego

Komisja Nadzoru Bankowego i jej organ wykonawczy uważani są przez europejskich i amerykańskich nadzorców bankowych za wiarygodnych i solidnych partnerów. **O pozycji nadzoru świadczą również opinie międzynarodowych organizacji i instytucji, przede**

wszystkim wysokim szczebla przedstawicieli Międzynarodowego Funduszu Walutowego, Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju, Banku Światowego, Komisji Europejskiej, zagranicznych agencji ratingowych oraz uznanych ekspertów międzynarodowych. Wielokrotnie podkreślali oni kompetencje nadzoru, szybkość i właściwość reakcji na problemy pojawiające się w różnych bankach i wypracowanie odpowiednich, zgodnych z normami międzynarodowymi, regulacji.

Zagraniczne opinie o polskim nadzorze bankowym

Były szef amerykańskiego nadzoru bankowego, Robert Clark, pełniący funkcję doradcy w NBP w ramach programu USAID, podkreślił szczególną rolę Komisji Nadzoru Bankowego w rozwoju polskiego sektora bankowego. Stwierdził, że „...w ciągu ośmiu lat trwania programu udało się osiągnąć prawdziwy sukces. Polska jest prymusem wśród państw regionu. Rozwinęto tu wzorowy i wzorcowy nadzór bankowy. Teraz Polacy mogą uczyć swoich sąsiadów”³.

Przedstawiciele Międzynarodowego Funduszu Walutowego po zakończeniu misji w Polsce oceniali polski nadzór bankowy jako „silny i działający we właściwych ramach prawnych”⁴.

Susan Schadler, szefowa misji Funduszu w Polsce, powiedziała w wywiadzie udzielonym w lipcu 2003 r., że „Polska jest znana z bardzo sprawnego systemu nadzoru bankowego”⁵.

Opinię tę podzieliła również Irene Grzybowski, reprezentująca Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju w Polsce. „Bardzo ważne jest również to, że w Polsce sprawnie działa nadzór bankowy”⁶.

Komisja Europejska uważa, że „GINB jest nadal postrzegany jako efektywna i dobrze zorganizowana instytucja”⁷.

W raporcie przygotowanym przez ekspertów Banku Światowego w sierpniu 1998 r. zapisano, że „GINB i jego możliwości wpływania na zarządzanie bankiem cieszą się dużym szacunkiem w środowisku. Moralna siła perswazji GINB jest dobrze postrzegana i akceptowana”⁸.

W raporcie Fitch IBCA z czerwca 2000 r. czytamy: „GINB cieszy się dobrą opinią na tle nadzorów z krajów Europy Środkowej i Wschodniej za wypracowanie właściwych standardów ostrożnościowych oraz monitorowanie ich przestrzegania przez banki”⁹, a w raporcie agencji Moodys z 2002 r. zapisano, że „ramy prawne oraz nadzór bankowy ciągle poprawiają się i zbliżają do standardów Unii Europejskiej”.

Pozytywne zmiany zachodzą także w postrzeganiu nadzoru przez same banki i ich klientów w Polsce. Z sondażu przeprowadzonego przez Pracownię Badań Społecznych w Sopocie w połowie 2002 r. wynika, że zaledwie 6% badanych (wobec 15% w 2000 r.) uważało, że nadzór bankowy zbyt wolno reaguje na kłopoty banków¹⁰. W badaniu Instytutu

³ Por. Gazeta Wyborcza z 8 - 9 lipca 2000 r.

⁴ Por. Public Information Notice (PIN) No. 99/32, 00/25, 02/65, 03/76

⁵ Por. Rzeczpospolita z 21 lipca 2003 r.

⁶ Por. Rzeczpospolita z 12 maja 2003 r.

⁷ Report on Poland's progress towards accession, 2001

⁸ Nadzór bankowy w Polsce, sierpień 1998 r.

⁹ The Polish banking system, June 2000, Rzeczpospolita z 4 grudnia 2002 r.

¹⁰ Sondaż przeprowadzony na zlecenie Rzeczpospolitej w dniach 6 i 7 lipca 2002 r., por. Rzeczpospolita z 12 sierpnia 2002 r.

Pentor w marcu 2003 r. KNB odnotowała (w porównaniu z wynikami badania w roku poprzednim) wzrost o 5 pkt proc. odsetka ocen pozytywnych, zajmując pod tym względem drugie miejsce wśród instytucji działających w najbliższym otoczeniu banków¹¹ (przy czym z porównania średnich ocen w latach 1998 – 2003 wynika, że KNB utrzymuje się na wysokim, stabilnym poziomie).

Źródło: Dane Instytutu Pentor opublikowane w Gazecie Bankowej z 24.03.2003 r.

2. Komisja Nadzoru Bankowego a rozwój i stabilność sektora bankowego

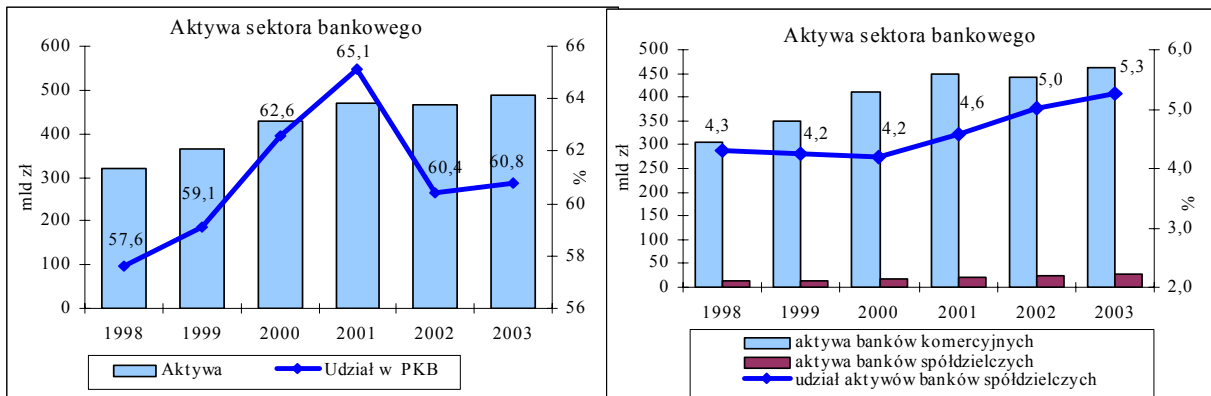
Pierwsze sześć lat działalności KNB przypadło na okres o strategicznym znaczeniu dla sektora bankowego. Przebieg realizowanych w tych latach procesów dostosowawczych do uczestnictwa w Unii Europejskiej zarówno w sferze regulacyjnej, jak i jakości zarządzania bankami, ma bowiem fundamentalne znaczenie dla sektora z punktu widzenia pozycji i perspektyw jego rozwoju w najbliższej przyszłości.

Prace Komisji przebiegały w zmiennych warunkach makroekonomicznych, z których wynikały zagrożenia i wyzwania zarówno dla banków, jak i dla nadzoru bankowego, takie jak zjawiska kryzysowe w wielu krajach (np. w Rosji, w Argentynie), dekonjunktura gospodarcza w Polsce i UE w ostatnich trzech latach, czy też rosnąca konkurencja ze strony innych instytucji finansowych i banków zagranicznych.

2.1. Rozwój sektora bankowego

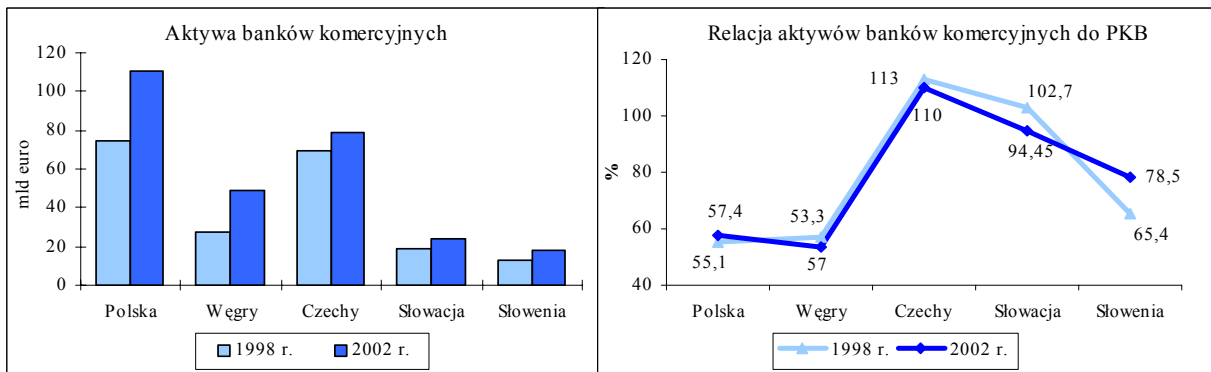
Pomimo nie zawsze sprzyjającego otoczenia banki rozwijały działalność, budowały bazę kapitałową i optymalizowały swoje struktury organizacyjne. Obecnie dysponują one aktywami (489 mld zł) i funduszami własnymi (40 mld zł) wyższymi o 52% i ponad 80% niż w 1998 r.

¹¹ Por. Gazeta Bankowa z 24 marca 2003 r.

Źródło: dane GINB

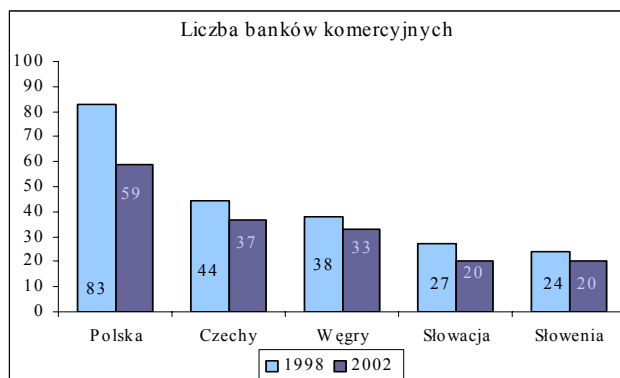
Rozwój sektora bankowego na tle innych krajów Europy Środkowo-Wschodniej ilustrują poniższe wykresy.

Źródło: strony internetowe banków centralnych

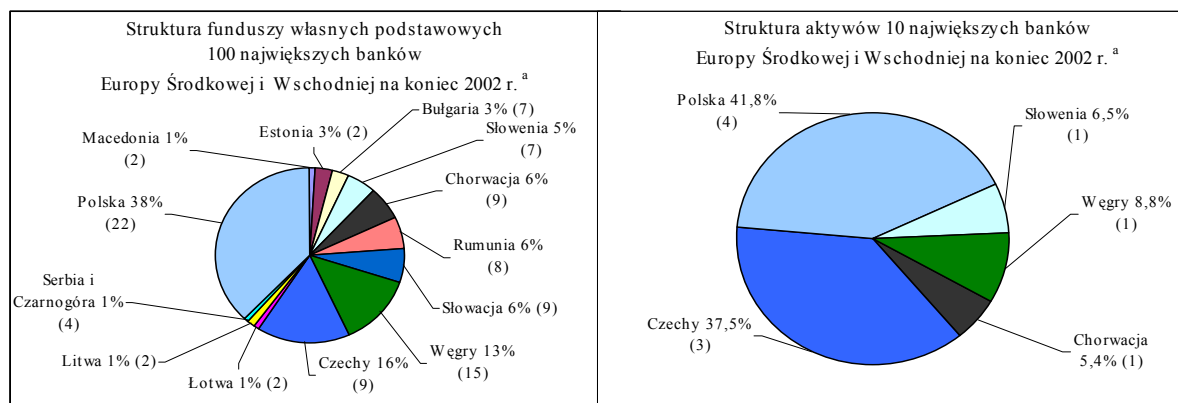
2.2. Konsolidacja polskiego sektora bankowego

Obecny kształt sektora bankowego jest m.in. rezultatem wielu fuzji i połączeń. W końcu 2003 r. było w Polsce 60 banków komercyjnych wobec 83 na początku 1998 r. W wyniku procesów konsolidacyjnych, których szczególne nasilenie przypadło na lata 1998 - 2002, połączyło się lub zostało przejętych przez inne banki 29 banków komercyjnych. Dzięki temu powstały duże, silne organizacyjnie i kapitałowo instytucje, będące w stanie konkurować z bankami zagranicznymi i sprostać oczekiwaniom polskich przedsiębiorstw.

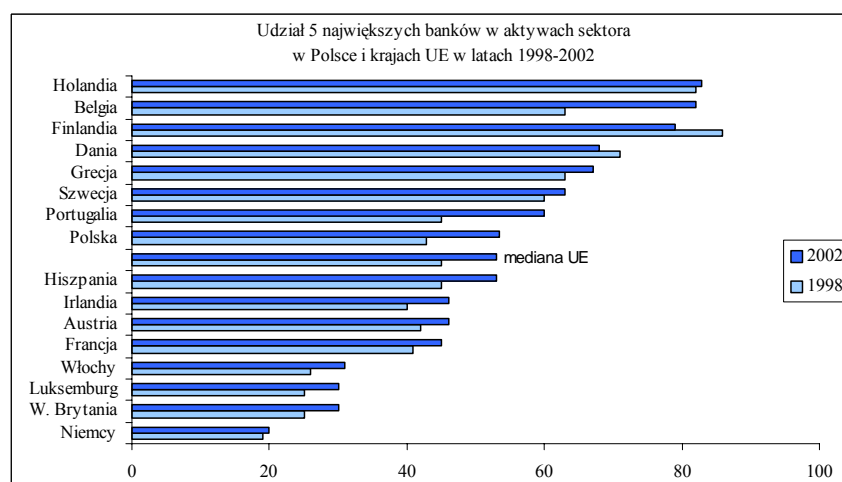
Źródło: opracowanie Banku Centralnego Węgier

Udane procesy konsolidacyjne w sektorze banków spółdzielczych zmniejszyły ich liczbę do 600 (z 1 189 w 1998 r.), co przyczyniło się do wzmocnienia sektora.

^a w nawiasie podano liczbę banków
 Źródło: The Banker, November 2003

Procesy konsolidacji w polskim sektorze bankowym miały również przebieg zbliżony do zachodzących w krajach UE, a koncentracja usług bankowych kształtuje się na średnim poziomie europejskim.

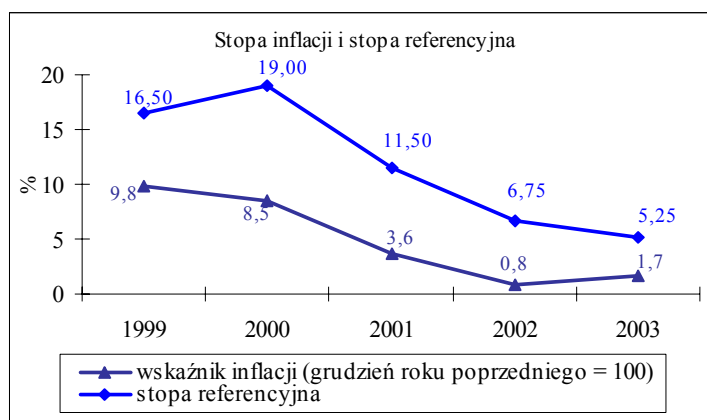
Źródło: dane EBC

W końcu 2002 r. udział 5 największych banków w aktywach całego sektora wynosił 53% (52% w 2003 r.), podobnie jak w Hiszpanii.

2.3. Efektywność działania banków

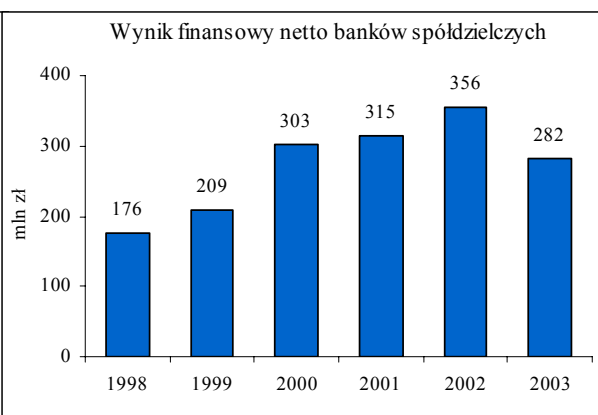
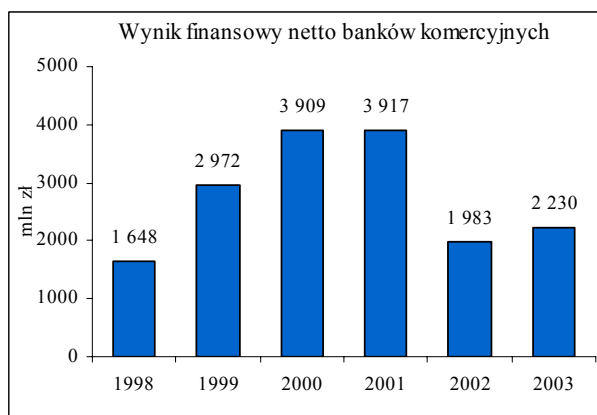
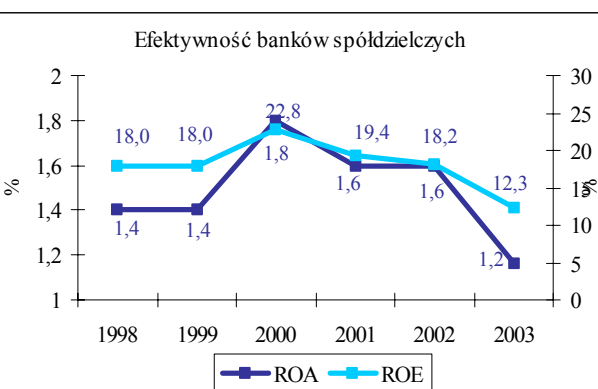
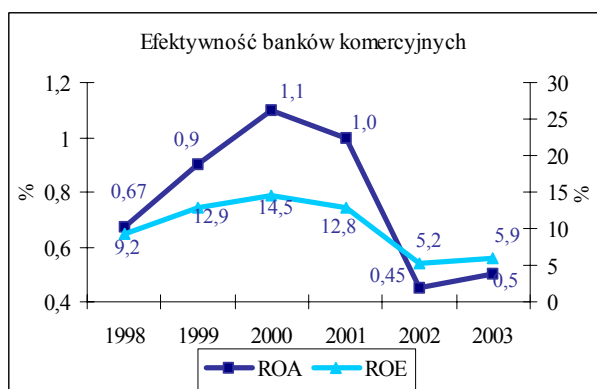
Oslabienie dynamiki wzrostu gospodarczego w latach 2001-2002, a w ślad za tym wzrost ryzyka kredytowego, obniżyło przejściowo wyniki finansowe banków. Zadziałał także naturalny mechanizm, zgodnie z którym w warunkach obniżek stóp procentowych,

podążających za malejącą stopą inflacji, dochodzi do obniżenia przychodów odsetkowych banków. Czynniki te miały negatywny wpływ na nominalne stopy zwrotu z inwestycji.

Źródło: dane GINB

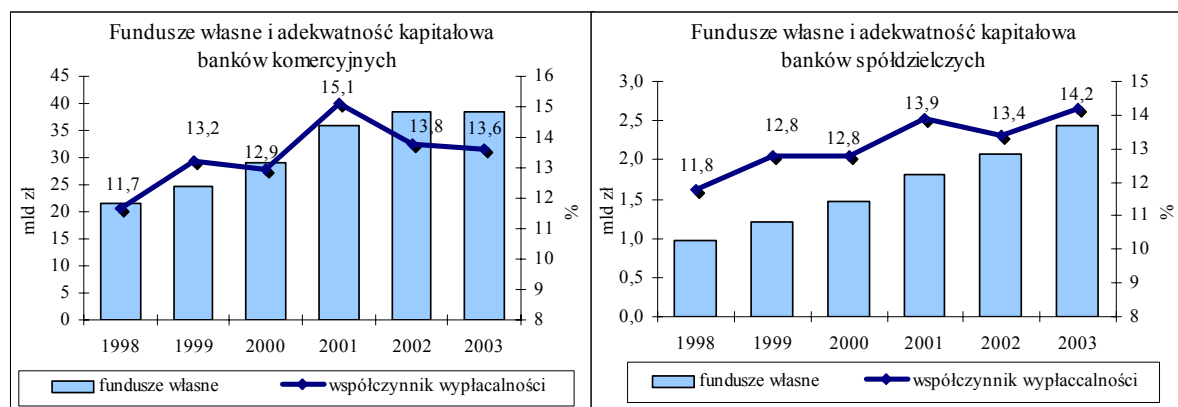
Głębszym spadkom efektywności w wielu bankach zapobiegły redukcje zatrudnienia i bardziej restrykcyjna kontrola kosztów działania. W rezultacie wynik finansowy netto sektora bankowego w 2003 r. (2,5 mld zł) był o 37,7% większy niż w 1998 r.

Źródło: dane GINB

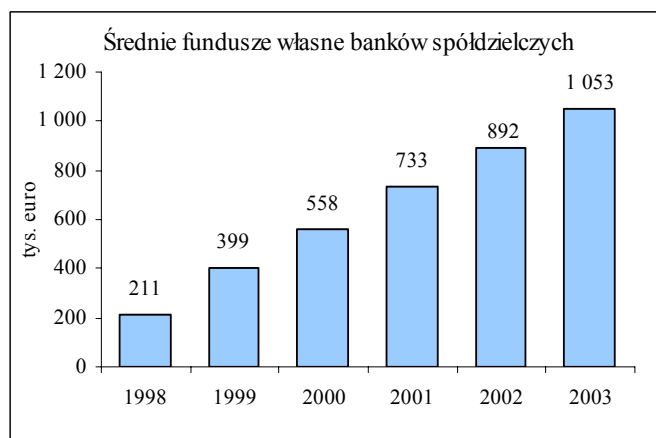
2.4. Wzmocnienie bazy kapitałowej banków

Systematyczny wzrost funduszy własnych, jaki nastąpił w bankach w ostatnich latach, stanowi kluczowy element procesu wzmocnienia odporności systemu bankowego na efekty różnych faz cyklu ekonomicznego oraz szoki zewnętrzne i wewnętrzne.

Źródło: dane GINB

Nie tylko poziom funduszy własnych, ale także ich struktura (zdecydowana dominacja funduszy podstawowych) jest naturalnym zabezpieczeniem, zdolnym zaabsorbować ewentualne straty, wynikające z gorszej koniunktury, jak i nie zawsze skutecznej windykacji należności i egzekucji zabezpieczeń. Wysoki poziom funduszy własnych wiodących banków w Polsce został dostrzeżony zarówno przez firmy ratingowe, jak i analityków rynku, co wpłynęło na relatywnie dobre oceny banków.

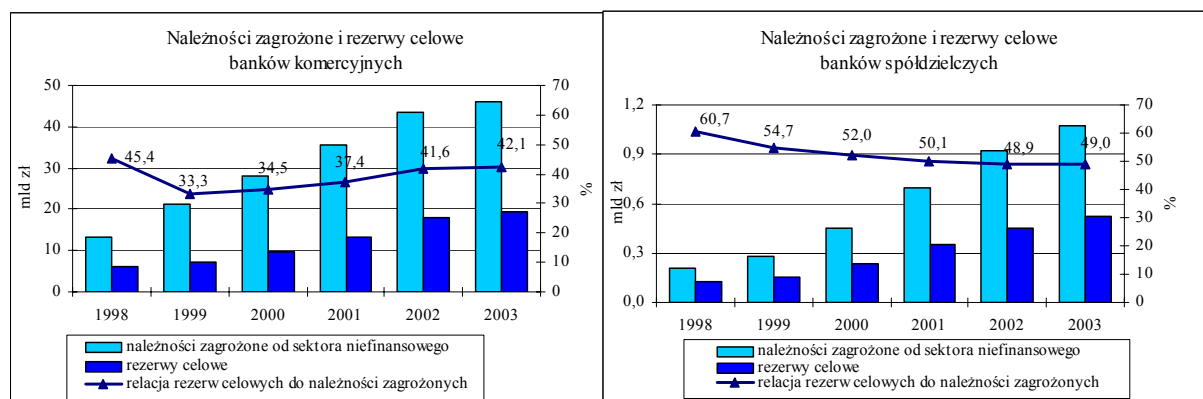

Źródło: dane GINB

W przypadku banków spółdzielczych wymagany obecnie próg kapitałowy wynosi 300 tys. euro. Na koniec 2003 r. wymagania te spełniały wszystkie działające banki spółdzielcze. Docelowy próg kapitałowy (1 mln euro w 2010 r.) osiągnęło już 225 banków.

2.5. Należności zagrożone i rezerwy celowe

Ważnym testem odporności systemu bankowego na presję czynników makroekonomicznych okazało się spowolnienie wzrostu gospodarczego oraz rosnące bezrobocie, co przyczyniło się do przyrostu należności zagrożonych w bankach. Ryzyko **kredytowe związane z pogorszeniem sytuacji kredytobiorców zostało zrównoważone przez wysoki poziom utworzonych rezerw oraz adekwatne fundusze własne banków**, znacząco większe w porównaniu do sytuacji z okresu kryzysu pierwszej połowy lat 90-tych. Wieloletnia konsekwentna i konserwatywna polityka regulacyjna w zakresie klasyfikacji i tworzenia rezerw na należności zagrożone, połączona z regularnym sprawdzaniem przez nadzór bankowy adekwatności poziomu rezerw oraz funduszy własnych w bankach, pozwoliły na osiągnięcie dostatecznie **mocnego bufora bezpieczeństwa** zdolnego zaabsorbować straty kredytowe wynikające z niezdolności spłaty kredytów przez przedsiębiorstwa i wielu klientów detalicznych. W rezultacie, pomimo zagrożeń, banki okazały się odporne na szoki makroekonomiczne ostatnich lat. Dodatkowym czynnikiem była presja nadzoru bankowego i związana z tym decyzja akcjonariuszy wiodących banków o zatrzymaniu zysków w celu wzmocnienia bazy kapitałowej.

Źródło: dane GINB

Nominalnie poziom kredytów zagrożonych w ostatnich latach wydaje się, w ramach dotychczasowych zasad klasyfikacji należności, relatywnie wysoki. Należy jednak zwrócić uwagę na zdecydowanie **większą ostrożność wynikającą z polskich zasad klasyfikacji należności**. Należności wymagające tworzenia rezerw, kategoria umożliwiająca porównania z krajami o innych systemach klasyfikacji, stanowiły na koniec 2003 r. 10,3% portfela kredytowego banków komercyjnych i 3,8% banków spółdzielczych. Można więc stwierdzić, że poziom bezpieczeństwa banków w Polsce jest zbliżony do poziomu w innych krajach o podobnej gospodarce i etapie rozwoju.

3. Działalność nadzorcza Komisji Nadzoru Bankowego

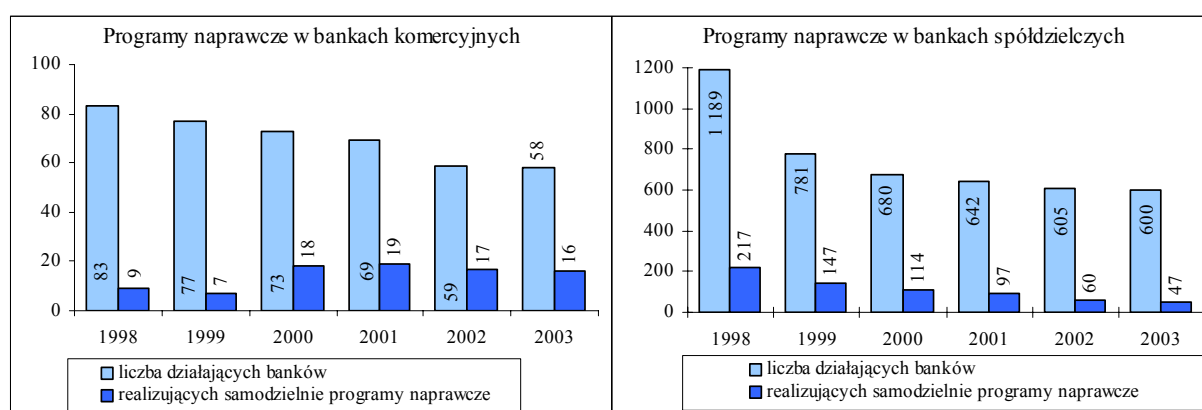
Sektor bankowy w Polsce charakteryzuje się stabilnością i rosnącą odpornością na wahania koniunktury, wysokim poziomem funduszy własnych i solidnymi rezerwami celowymi. Do tego stanu przyczyniła się działalność Komisji Nadzoru Bankowego, która sprawując funkcję nadzorczą odegrała kluczową rolę w jego kształtowaniu.

3.1. Postępowania naprawcze w bankach

Fundamentalnym celem działalności Komisji Nadzoru Bankowego jest **zapewnienie bezpieczeństwa** sektora bankowego i poszczególnych banków. Zakres oraz charakter stosowanych środków nadzorczych stopniowo rozszerzał się stosownie do rozwoju sektora bankowego oraz występujących problemów.

Realizując jeden z podstawowych celów nadzoru bankowego, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa środków pieniężnych gromadzonych na rachunkach bankowych, Komisja koncentrowała w dużym stopniu działania na **restrukturyzacji banków**, w których powstała lub istniała groźba wystąpienia straty bilansowej lub też istniało niebezpieczeństwo niewypłacalności.

Konsekwentne działania Komisji w stosunku do banków problemowych przyniosły pozytywne efekty i przyczyniły się istotnie do stabilizacji sektora bankowego.

Źródło: dane GINB

W latach 1998-2003 **procesy naprawcze** rozpoczęły 23 banki komercyjne, 7 zakończyło pomyślnie realizację działań naprawczych, w tym również największy bank o znaczeniu

systemowym - PKO BP SA. W tym samym okresie programy naprawcze realizowało 295 banków spółdzielczych, a 159 zakończyło je pomyślnie i nadal działa samodzielnie.

Komisja zdecydowała również o przejęciu 4 banków komercyjnych (w 3 z nich konieczne było ustanowienie zarządu komisarycznego) i 9 spółdzielczych przez inny bank oraz zaakceptowała decyzję właścicieli 8 restrukturyzowanych banków komercyjnych (w tym 1, w którym Komisja ustanowiła zarząd komisaryczny) i 137 spółdzielczych o połączeniu z innymi. W 5 innych bankach także konieczne było ustanowienie zarządu komisarycznego. Tylko 1 z nich został postawiony w stan upadłości, a 4 działają do dzisiaj.

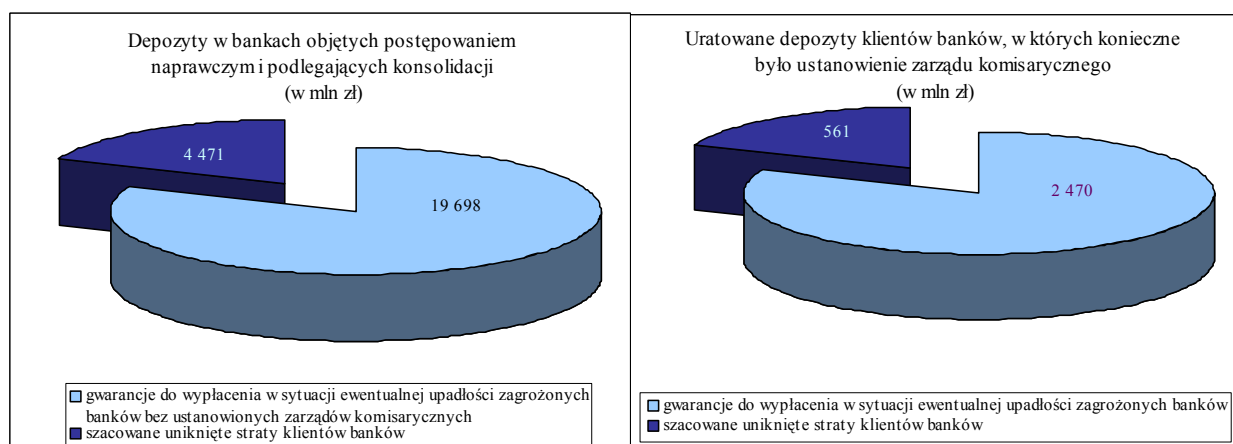
Wykorzystując ustawowe uprawnienia nadzorcze Komisja wydawała bankom zarówno **zalecenia** (na podstawie wyników inspekcji i nadzoru analitycznego), jak i zwracała się do zarządów banków (10 komercyjnych i 11 spółdzielczych) **z żądaniem zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonariuszy** w celu rozpatrzenia sytuacji banku oraz podjęcia niezbędnych uchwał (np. o pokryciu straty bilansowej, dokapitalizowaniu, czy też - z uwagi na poziom strat – o dalszym istnieniu bądź likwidacji spółki). Ponadto nakazała 2 bankom komercyjnym ograniczenie zakresu działalności, a w odniesieniu do 3 banków komercyjnych i 29 spółdzielczych **ustanowiła kuratora** nadzorującego realizację programu postępowania naprawczego.

3.2. Efekty postępowań naprawczych

W wyniku podjęcia skutecznych działań restrukturyzacyjnych Komisja Nadzoru Bankowego

- **przyczyniła się do zachowania bezpieczeństwa depozytów w łącznej kwocie 24 169 mln zł złożonych w 8 bankach komercyjnych i 146 bankach spółdzielczych, które realizowały procesy naprawcze i jednocześnie podlegały procesom konsolidacji na mocy decyzji lub za zgodą Komisji, bez konieczności wprowadzania zarządu komisarycznego;**
- **bezpośrednio zapobiegła upadłości 8 banków komercyjnych, w których konieczne było ustanowienie zarządu komisarycznego, dzięki czemu:**
 - **środki klientów w tych bankach na kwotę 3 031 mln zł pozostały bezpieczne;**
 - **sektor bankowy nie poniósł kosztów upadłości zagrożonych banków szacowanych na kwotę 2 470 mln zł;**

- klienci banków nie ponieśli strat w wysokości około 561 mln zł (środki nieobjęte gwarancjami Bankowego Funduszu Gwarancyjnego).

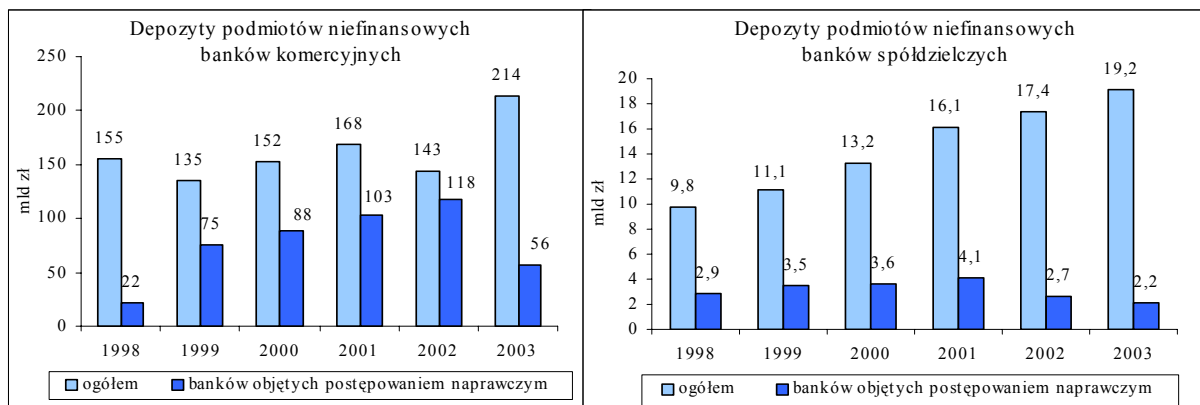
Źródło: dane GINB

W przypadku ogłoszenia upadłości banków, w których wprowadzono zarządy komisyjne, koszty upadłości zostałyby poniesione przez system bankowy oraz pośrednio przez Skarb Państwa. Działania prowadzone przez Komisję Nadzoru Bankowego w latach 1998-2003 doprowadziły zatem do **zminimalizowania zagrożeń systemowych**.

W związku z brakiem innych prawnych możliwości Komisja podjęła dwie decyzje o zawieszeniu działalności banków i skierowaniu wniosku do sądu o ogłoszenie ich upadłości. Dotyczyły one Banku Staropolskiego SA oraz Banku Spółdzielczego we Włodowicach, dysponujących w przededniu upadłości depozytami stanowiącymi odpowiednio 0,4% depozytów banków komercyjnych i 0,1% depozytów banków spółdzielczych. Poziom strat ujawnionych w tych bankach był tak znaczący, że podejmowanie dalszych działań naprawczych byłoby nieskuteczne. Przedłużanie działalności banków w takich okolicznościach byłoby nie tylko niezgodne z prawem, ale powiększałoby stratę, prowadząc też do ryzyka nierównego traktowania wierzycieli banku w sytuacji niekontrolowanego nagłego wypływu depozytów. Zgodnie z przyjętymi w praktyce międzynarodowej zasadami, po analizie opinii niezależnych audytorów oraz wobec braku racjonalnych możliwości restrukturyzacji, zgłoszono wniosek o upadłość banku.

Taki krok umożliwił skuteczne zakończenie kryzysu oraz efektywne i sprawne wypłacenie depozytów przez BFG w ramach ustawowych limitów. Przyjęte rozwiązanie, stosowane w gospodarce rynkowej, umożliwiło wycofanie z rynku nieefektywnego podmiotu gospodarczego bez naruszenia dyscypliny rynkowej i ryzyka pokusy nadużycia, która miałaby miejsce w sytuacji nielimitowanej ochrony wierzycieli banku.

Sprawna wypłata depozytów objętych ubezpieczeniem dodatkowo obniżyła ryzyko zarażenia innych banków. Całość podjętych działań zapobiegła kryzysowi zaufania do sektora.

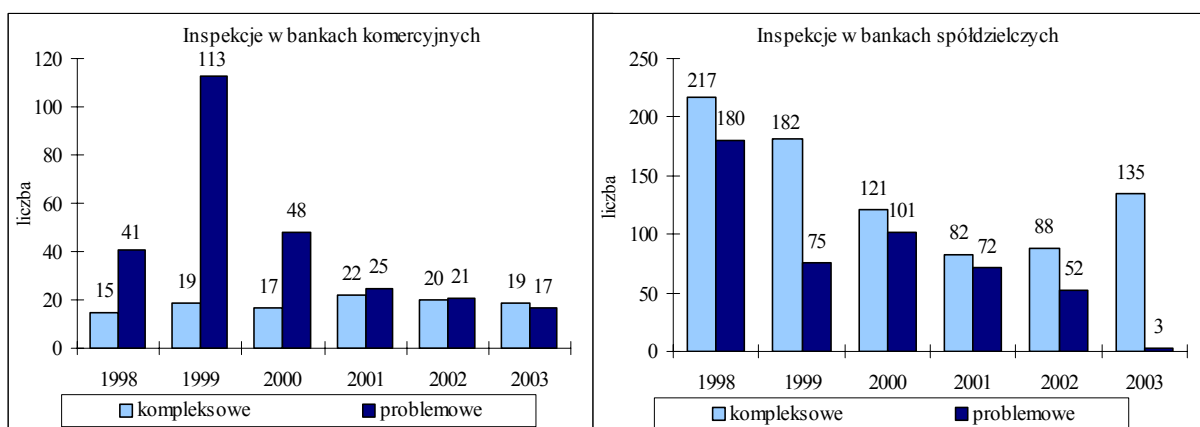
Źródło: dane GINB

Należy zaznaczyć, że w okresie działania KNB depozyty banków objętych programami naprawczymi uległy stopniowemu zmniejszeniu w relacji do depozytów sektora, co spowodowało ograniczenie ryzyka systemowego.

Restrukturyzacja banków w trudnej sytuacji to tylko jeden z obszarów działań prowadzonych przez nadzór bankowy. Zapobieganie niekorzystnym zjawiskom w sektorze wymaga bowiem nieustannego monitorowania sytuacji ekonomiczno finansowej banków. Dokonuje się tego poprzez **inspekcje w bankach** oraz **nadzór analityczny**.

3.3. Nadzór inspekcyjny

Nadzór inspekcyjny był systematycznie rozwijany. Wyrażało się to rozszerzaniem jego zakresu na nowe obszary działalności i rodzaje ryzyka, wprowadzaniem nowych metodologii i narzędzi inspekcyjnych oraz dostosowywaniu ich do przepisów prawa, wytycznych Komitetu Bazylejskiego oraz dyrektyw UE.

Źródło: dane GINB

W okresie działania Komisji Nadzoru Bankowego nastąpiła znacząca **optymalizacja procesu inspekcji**, podyktowana decyzją o bardziej efektywnym wykorzystaniu ograniczonych zasobów ludzkich, a także - zgodnie z kierunkami Nowej Umowy Kapitałowej - ideą ukierunkowania działań nadzorczych na ryzyko. Efektem powyższych zmian jest lepsze dopasowanie zasobów nadzorczych do ryzyka w systemie bankowym, przez położenie m.in. większego nacisku na badanie banków o znaczeniu systemowym lub ponoszących większe ryzyko. **Poziom ryzyka oraz jakość procesów zarządzania nim w bankach stały się głównym kryterium oceny banków.** Zmiany powyższe wymagają zwiększonych wysiłków, związanych ze stałym kształceniem nadzorców tak, aby podążali za nowymi rodzajami ryzyka i coraz bardziej złożonymi produktami bankowymi. Jednocześnie inspektorzy nadzoru, upowszechniając dobre praktyki bankowe, przyczyniają się do zwiększenia wartości dodanej, zwłaszcza w mniejszych bankach, które mają ograniczony dostęp do uznanych międzynarodowych zasad i metod oceny ryzyka.

Jednocześnie następująca kumulacja doświadczeń i wiedzy na temat poszczególnych banków, podlegających systematycznej i dogłębnej ocenie w ostatnich latach, pozwala także racjonalizować koszty prowadzonych działań oraz - w miarę możliwości - zmniejszać naturalne obciążenia banków wynikające z prowadzonych inspekcji. Wprowadzono także szereg innowacji mających na celu większą obiektywność oceny banków i równe ich traktowanie poprzez wdrożenie mechanizmów kontroli jakości procesu inspekcji oraz przyjęcie kolegialnego systemu ustalania ocen ratingowych nadawanych bankom po inspekcji.

3.4. Nadzór analityczny

Banki są również przedmiotem bezpośredniego **nadzoru analitycznego**. Na podstawie składanych przez nie sprawozdań i raportów szczegółowo analizuje się m.in. efektywność banków, ich ekspozycję na poszczególne rodzaje ryzyka. **Umożliwia to identyfikację obszarów potencjalnych zagrożeń i dostarcza niezbędnych informacji dla sformułowania właściwej strategii nadzorczej wobec banków.**

Monitoruje się także zgodność działania banków z **obowiązującymi przepisami prawnymi i normami ostrożnościowymi**, terminowość składania sprawozdań i ich poprawność oraz realizację zaleceń poinpekcyjnych. W uzasadnionych przypadkach banki były

zobowiązane do wyjaśnienia przyczyn, wyeliminowania nieprawidłowości i zapobiegania im w przyszłości.

Prowadzi się również **analizę porównawczą klasyfikacji ryzyka należności od tego samego kredytobiorcy** przez różne banki. W przypadku stwierdzenia rozbieżności występowało do banków o weryfikację poprawności dokonanej klasyfikacji, umożliwiając im wczesne identyfikowanie zagrożeń i, co się z tym wiąże, lepsze zarządzanie ryzykiem. Do końca 2003 r. weryfikacji poddano 4,6 tys. zaangażowań.

Dużą wagę przykładają do jakości nadzoru analitycznego. W tym celu stale udoskonala się służące do tego narzędzia, m.in. specjalistyczny program informatyczny, dostarczający analitykom pełny zestaw wskaźników opisujących sytuację banku w poszczególnych obszarach działalności na tle grupy rówieśniczej oraz stwarzający bankom możliwość oceny własnych dokonań poprzez porównanie z innymi instytucjami bankowymi.

Innym ważnym elementem instrumentarium nadzoru analitycznego jest system zobiektywizowanych ocen punktowych nadawanych nadzorowanym bankom. Zgodnie z zasadą przejrzystości nadzoru, informację o nadanej ocenie punktowej wraz z uzasadnieniem przekazuje się zarządowi i radzie nadzorczej banku, a w przypadku banków realizujących programy naprawcze, także do wiadomości BFG.

Nadzór analityczny polega również na systematycznym monitorowaniu rozwoju sytuacji ekonomiczno-finansowej i skali ryzyka w całym sektorze bankowym. Wyniki kompleksowej analizy najważniejszych obszarów działalności banków są publikowane w kwartalnych opracowaniach, przekazywanych m.in. przedstawicielom organów władzy państwowej i prezesom banków komercyjnych, a w formie syntetycznej udostępniane szerokiemu gronu odbiorców za pośrednictwem strony internetowej NBP. Publikacje te są ważnym źródłem informacji o procesach zachodzących w sektorze i wynikających z nich zagrożeniach.

Systematycznie dokonuje się również oceny wpływu podejmowanych działań nadzorczych oraz polityki pieniężnej i podatkowej na sektor bankowy.

Polski nadzór bankowy stał się w ostatnich latach **ważnym źródłem informacji kształtujących postrzeganie polskiej gospodarki**, a zwłaszcza sektora finansowego.

Regularne spotkania z przedstawicielami MFW, zagranicznymi bankami inwestycyjnymi, firmami ratingowymi, globalnymi firmami obsługującymi banki (IT), a także nadzorcami z innych krajów, nie tylko dostarczają zagranicznym partnerom informacji, które cieszą się rosnącym zainteresowaniem, ale także przyczyniają się do ugruntowania wizerunku polskiego rynku finansowego jako dobrze nadzorowanego i przejrzystego. To z kolei ma istotny wpływ na trafność ratingów polskich banków i Polski.

Przedmiotem licznych szczegółowych opracowań są także zjawiska i problemy obserwowane w praktyce gospodarczej, które wymagają szczególnej uwagi nadzoru. W centrum uwagi Komisji pozostawała kwestia **ryzyka kredytowego**. Badano zatem m.in. ryzyko związane z kredytowaniem zakupów papierów wartościowych oraz wynikające z udzielonych kredytów walutowych. Analizowano przyczyny, skalę oraz zagrożenia dla sektora bankowego związane z rosnącym zaangażowaniem banków w finansowanie **ryнку nieruchomości**, a także sytuację na rynku motoryzacyjnym i jej wpływ na sytuację tzw. banków samochodowych. Z uwagi na systematycznie rosnący udział należności zagrożonych dwukrotnie przeprowadzono wielowariantową symulację (tzw. test warunków skrajnych) wpływu istotnego pogorszenia jakości należności banków od sektora niefinansowego na wynik finansowy oraz fundusze własne.

Monitorowano także **wpływ zmiany przepisów ustawowych i regulacyjnych na sektor bankowy**. Szacowano w szczególności wpływ Nowej Umowy Kapitałowej na adekwatność kapitałową banków komercyjnych oraz obniżenia stawki podatku dochodowego od osób prawnych na wyniki finansowe.

W związku ze zbliżającym się przystąpieniem Polski do UE rozważano różne aspekty ewentualnego przekształcenia banków krajowych kontrolowanych przez zagranicznych inwestorów w oddziały instytucji kredytowych z krajów UE, analizowano także możliwe scenariusze dalszej konsolidacji polskiego sektora bankowego.

Przedmiotem zainteresowania Komisji były również takie zagadnienia jak: zaangażowanie banków wobec podmiotów z krajów WNP, finansowanie sektora ochrony zdrowia oraz usługi świadczone przez banki na rzecz jednostek samorządu terytorialnego, polityka banków w zakresie podziału zysku, wpływ konsolidacji na działalność banków i źródła zróżnicowania efektywności banków oraz wiele innych.

3.5. Przejrzystość działań nadzorczych

W ostatnich latach istotnie zwiększyła się przejrzystość działań inspekcyjnych i analitycznych, a także dostęp banków do informacji umożliwiających zrozumienie metod prowadzenia nadzoru. Do najważniejszych działań w tym zakresie zaliczyć należy:

- udostępnianie bankom metodologii prowadzenia inspekcji i nadawania ocen nadzorczych;
- przekazywanie bankom ocen poinspekcyjnych oraz kwartalnych nadawanych przez nadzór;
- regularne podsumowania wyników inspekcji, w których uczestniczą zarządy oraz audytorzy;
- konsultowanie wszelkich przygotowywanych regulacji;
- badanie wpływu (korzyści – ryzyka) wprowadzenia nowych regulacji; dostarczanie bankom sumarycznej informacji zwrotnej na tematy objęte badaniami ankietowymi ad hoc prowadzonymi przez nadzór, które pozwalają zarządom banków usytuować sytuację finansową oraz praktyki danego banku na tle innych banków.

Działalność Komisji Nadzoru Bankowego nie ogranicza się do funkcji nadzoru analitycznego i inspekcyjnego, lecz obejmuje również funkcję licencyjną i regulacyjną, co łącznie zapewnia efektywny nadzór nad sektorem bankowym.

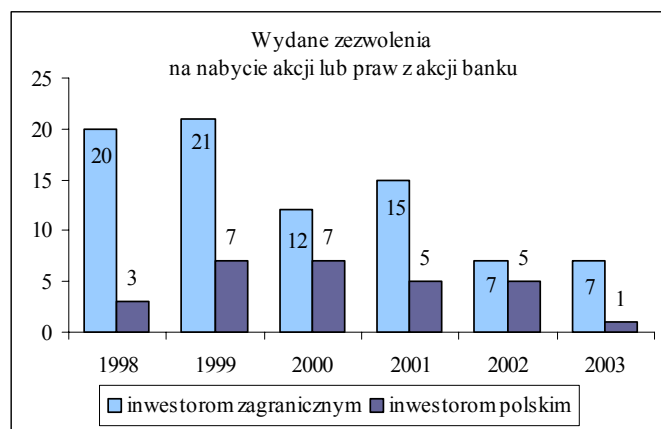
4. Działalność licencyjna Komisji Nadzoru Bankowego

Działalność **licencyjna** polega na rozpatrywaniu wniosków i wydawaniu zgód nie tylko na utworzenie i podjęcie działalności przez nowy bank lub przedstawicielstwo banku zagranicznego, ale także na połączenie banków, powołanie członków zarządu lub nabycie znaczących pakietów akcji. Wysokie wymagania stawiane założycielom, akcjonariuszom i zarządom banków przyczyniły się do zapewnienia tym instytucjom poprawy efektywności i konkurencyjności.

4.1. Udzielone licencje i nowi inwestorzy

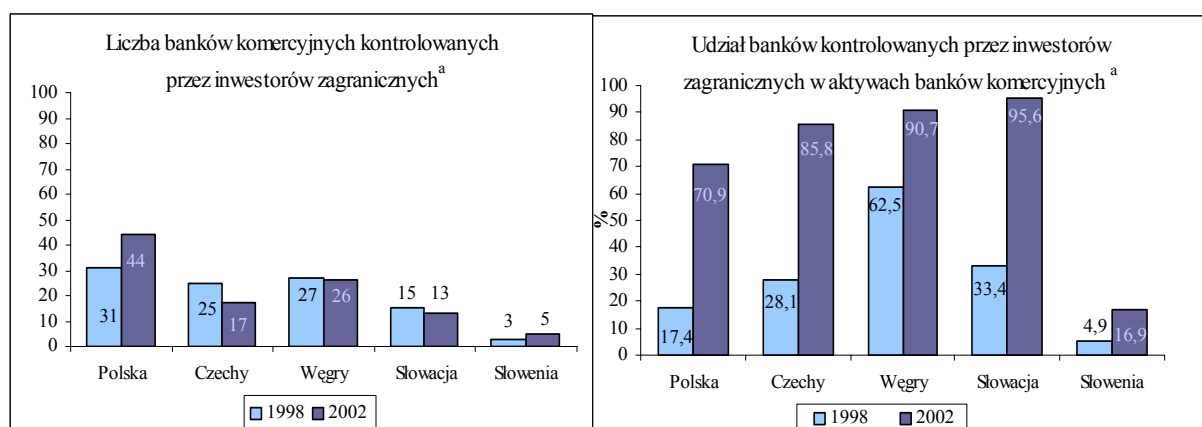
W okresie sześciu lat Komisja zezwoliła na utworzenie 9 banków. Głównym celem Komisji było zagwarantowanie obecności w sektorze tylko takich inwestorów, którzy dawaliby rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania bankami. Dlatego też wnikliwie analizowano sytuację ekonomiczną inwestora i grupy kapitałowej, w ramach której prowadzi on

działalność, jego dotychczasową działalność w Polsce oraz projektowaną strategię wobec banku, którego akcje zamierza nabyć.

Źródło: dane GINB

W rezultacie strategicznymi inwestorami zagranicznymi banków stały się duże, renomowane instytucje finansowe o wysokich ocenach ratingowych. Towarzyszył temu, stymulujący rozwój i efektywność, dopływ kapitału zagranicznego do banków komercyjnych, będący przede wszystkim wynikiem strategii prywatyzacyjnej kolejnych rządów Polski.

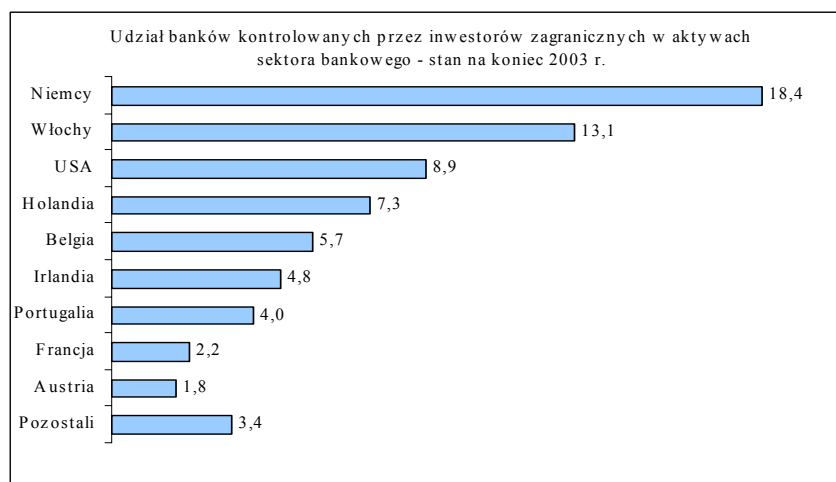
^a Niewielki udział kapitału zagranicznego w sektorze bankowym Słowenii wynika z początkowego etapu prywatyzacji tego sektora.

Źródło: dla Polski dane GINB, dla pozostałych krajów: opracowanie Banku Centralnego Węgry "The Role of Foreign Banks In Five Central and Eastern European Countries", November 2003.

W końcu 2003 r. inwestorzy zagraniczni kontrolowali prawie 68% aktywów sektora. Zgodnie z deklaracjami zawartymi w planach rozwojowych udostępniali oni bankom krajowym nowe zasoby kapitałowe, technologie i usprawnienia metod zarządzania, co przyczynia się do poprawy pozycji tych banków.

4.2. Dywersyfikacja geograficzna inwestorów zagranicznych

Zadbano również o właściwą dywersyfikację inwestorów pod względem kraju pochodzenia, która sprawia, że sektor bankowy w Polsce jest stosunkowo odporny na negatywne zjawiska gospodarcze w poszczególnych krajach.

Źródło: dane GINB

4.3. Komisja Nadzoru Bankowego a zobowiązania inwestorów

Komisja Nadzoru Bankowego zwracała szczególną uwagę na zobowiązania składane przez inwestorów strategicznych w ramach prezentowanej strategii działania na rynku polskim, zarówno przy ubieganiu się o uzyskanie zezwolenia na wykonywanie prawa głosu ze znacznych pakietów akcji banków lub zgody na połączenie banków, jak i na etapie ich realizacji. Mają one istotne znaczenie nie tylko dla 19 banków, których dotyczą (reprezentujących 46% aktywów i 50% funduszy własnych sektora), ale również dla całego sektora bankowego i rynku giełdowego w Polsce. **Stosowana wobec tych inwestorów polityka nadzorcza ma wpływ na kształtowanie zachowań inwestorów w pozostałych bankach działających w Polsce.** Zobowiązania te dotyczą przede wszystkim zachowania lokalnej tożsamości banku, utrzymania notowań akcji banku na GPW w Warszawie, zachowania płynności akcji w obrocie giełdowym oraz strategii rozwoju.

Podejmowane w tym zakresie działania wynikają nie tylko z obowiązujących przepisów prawa, lecz także z realizowanej konsekwentnie polityki nadzorczej. Celem tych działań jest przede wszystkim wzmocnienie pozycji danego banku oraz zapewnienie przejrzystego przekazywania rynkowi finansowemu przez największe komercyjne banki giełdowe

komunikatów określających ich strategię. Zwiększa to bowiem zaufanie inwestorów do tych banków, a tym samym przyczynia się do rozwoju rynku finansowego w Polsce.

5. Udział Komisji Nadzoru Bankowego w kształtowaniu otoczenia regulacyjnego banków

Jednym z najważniejszych zadań nadzoru bankowego w Polsce od chwili jego powstania, było dostosowanie otoczenia regulacyjnego banków do uznanych standardów międzynarodowych, przede wszystkim do prawa wspólnotowego.

5.1. Prawo wspólnotowe

Działalność KNB przypada na najważniejszy dla polskiego członkostwa w Unii Europejskiej okres **dostosowujący prawo bankowe i normy ostrożnościowe do wymogów zapisanych w prawie wspólnotowym.**

Nadzór bankowy aktywnie uczestniczył w przygotowaniu wszystkich tych aktów prawnych. Powstawały one we współpracy ze środowiskiem bankowym, ich projekty były opiniowane zarówno przez banki, jak i przez Związek Banków Polskich. Kamieniami milowymi w procesie harmonizacji polskiego prawa z *acquis communautaire* w obszarze bankowości było **znaczące znowelizowanie w 2001 r. ustawy - Prawo bankowe oraz opracowanie i przyjęcie przez KNB uchwał dotyczących poszczególnych dziedzin nadzoru ostrożnościowego.** Najważniejsze z nich to:

- przygotowanie zmian w prawie bankowym, umożliwiających prowadzenie w Polsce nadzoru skonsolidowanego,
- uchwała w sprawie adekwatności kapitałowej, wprowadzająca w Polsce odpowiednią dyrektywę Unii Europejskiej,
- nowelizacja dotychczasowych regulacji ostrożnościowych dotyczących koncentracji wierzycielności oraz rachunku funduszy własnych banków.

Powyższe działania integracyjne pozwoliły na osiągnięcie pełnej zgodności polskich regulacji z unormowaniami Unii Europejskiej. Poprzedzała je analiza wpływu zmian regulacyjnych na sytuację sektora bankowego, poziom jego bezpieczeństwa finansowego oraz zachowanie

równych zasad wobec uczestników rynku. Miała ona na celu uniknięcie ryzyka mechanicznego kopiowania rozwiązań funkcjonujących w UE, a także zbyt pochopnego rozluźnienia wymogów regulacyjnych. Nadmierne liberalne podejście mogło bowiem stanowić zagrożenie dla polskiego sektora bankowego nieporównanie mniejszego niż sektory bankowe krajów członkowskich.

5.2. Standardy Komitetu Bazylejskiego ds. Nadzoru Bankowego

Niezależnie od opisanych powyżej działań, Komisja Nadzoru Bankowego przekazywała bankom **rekomendacje** dotyczące wybranych obszarów działalności bankowej. Przy ich opracowywaniu wykorzystano najlepsze praktyki międzynarodowe, zwłaszcza standardy Komitetu Bazylejskiego, a także doświadczenia nadzorców polskich i ich partnerów z bardziej zaawansowanych nadzorów bankowych. W okresie sześciu lat Komisja wydała 8 nowych rekomendacji. Jednocześnie 10 z 12 wydanych dotychczas rekomendacji wymagało nowelizacji.

5.3. Zasady Rachunkowości

Komisja wydała również szereg aktów wykonawczych. Ponadto na mocy delegacji zawartej w ustawie o rachunkowości **nadzór bankowy współtworzył szczególne regulacje rachunkowe adresowane do banków**, które następnie były wprowadzane w życie rozporządzeniami Ministra Finansów. Udział Komisji w tworzeniu przepisów w zakresie rachunkowości banków stanowi wkład w proces doskonalenia zasad prezentacji sytuacji finansowej i wyniku finansowego banków, mających na celu zapewnienie ich rzetelności i przejrzystości.

W 2003 r. Komisja aktywnie uczestniczyła w opracowywaniu **zmian** wprowadzonych rozporządzeniami Ministra Finansów, dotyczących **złagodzenia zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków**, możliwości zaliczania do przychodów odsetek od należności oraz spisywania należności w straty bez potrzeby ich umorzenia. Zmiany te były postulowane przez banki i miały na celu poprawienie ich pozycji konkurencyjnej po przystąpieniu Polski do UE.

5.4. Nowe wyzwania

Spośród przyszłych zadań Komisji, największym wyzwaniem jest przeniesienie do polskiego prawa dyrektywy w sprawie wymogów kapitałowych ważonych ryzykiem, która jest unijną wersją Nowej Umowy Kapitałowej (NUK). Komisja zajmowała się problematyką NUK od ogłoszenia pierwszego dokumentu konsultacyjnego w 1999 r. Uczestnicząc w procesie konsultacyjnym Komisja przekazywała Komitetowi Bazylejskiemu opinie na temat kolejnych wersji Umowy, a także oceniała ich wpływ na sytuację finansową banków.

W maju 2004 r. Komisja rozpocznie nowy okres działalności, gdy jako jeden z 25 unijnych nadzorców uzyska wpływ na funkcjonowanie nadzoru bankowego w poszerzonej Unii Europejskiej.

Skład Komisji Nadzoru Bankowego w latach 1998 - 2004:

Przewodniczący:

Pan Leszek Balcerowicz (od 10.01.2001)

poprzednio

Pani Hanna Gronkiewicz-Waltz (28.01.1998 – 31.12.2000)

Zastępcy Przewodniczącego:

Pan Igor A. Chalupiec (od 29.08.2003)

poprzednio

Pan Rafał Zagórny (28.01.1998 – 31.08.2001)

Pan Jacek Bartkiewicz (6.11.2001 – 19.07.2002)

Pan Jan Czekaj (24.07.2002 – 23.01.2003, 3.07.2003 – 28.08.2003)

Pan Ryszard Michalski (24.01.2003 – 16.02.2003)

Pan Andrzej Sopoćko (17.02.2003 – 2.07.2003)

Członkowie:

Pan Bartosz Drabikowski (od 9.02.2004)

Pani Ewa Kawecka-Włodarczyk (od początku działalności)

Pan Wojciech Kwaśniak (od 7.04.2000)

Pan Ryszard Ławniczak (od początku działalności)

Pan Jacek Socha (od początku działalności)

poprzednio

Pan Przemysław Morysiak (28.01.1998 – 8.02.2004)

Pani Ewa Śleszyńska-Charewicz (28.01.1998 – 5.04.2000)

Podstawowe dane o polskim sektorze bankowym¹

Wyszczególnienie	Sektor bankowy		Banki komercyjne		Banki spółdzielcze	
	12.1998	12.2003	12.1998	12.2003	12.1998	12.2003
Aktywa	77 881	103 719	74 535	98 273	3 346	5 446
Kredyty	29 213	42 739	27 763	39 705	1 450	3 034
Papiery wartościowe	20 963	24 116	20 678	23 695	285	421
Depozyty podmiotów niefinansowych	45 815	61 267	43 432	57 210	2 383	4 057
Fundusze własne	5 490	8 626	5 254	8 110	236	516
Wynik finansowy brutto	1 138	986	1 068	900	70	86
Wynik finansowy netto	446	533	403	473	43	60

¹ 1998 r. w mln ECU (1 ECU = 4,0925 PLN)

2003 r. w mln EUR (1 EUR = 4,7170 PLN)